

Nr 5

Сказка про богатого Марка

Жыв быў богаты Марко і дождываў вуон Бога в гості. Выслаў дорогу дыванамі, коврамі і дождываў Бога. Аж бачыт по тых дыванах ідэ старэнькі дідок — згорблены, оборваны, опіраеце на кііку. Богаты Марко кажэ ёму: — Нэ ході по сетых дыванах, я дождываю Бога в гості і вуон мае по іх іті. Дідок зышов з коврув і пытаеце — чы нэ можна пэрэночоваті тут? Кажэ, што вуон змучоны, голодны, з дорогі і хотев отдыхнуті. Марко позволів ёму пэрэночоваті в комуорці дэ лежала тяжко хвора тётка. Вуон там заночовав. У ночыэ прылетают туды два ангелы і кажут старычкові: — Господі, у бедноі вдовы уродівсе сын, якую долю ёму даті? Старычок кажэ: — Марково богацтво. Ангелы полетелі. Куончыласе нуоч. Старычок подякував за гостіну і пошов. Тяжко хвора выздоровіла за нуоч. Пошла до богатого Марка і кажэ ёму: — той старычок то быў Буог, і я выздоровіла за нуоч, а вночыэ прылетают два ангелы і пыталі ёго: — Якую долю даті хлопчыкові, што уродівсе у бедноі вдовы дісяй вночыэ? Воун сказаў: — Марково богацтво.

Марко як учув сетэ, росказаў запрагаті коні і поехав шукаті по свете бедноі вдовы у якоі дісяй в ночыэ уродівсе сын. Довго ездів, шукаў по светі, аж штось ёму сказало, што там у лесі

стоіт хатка, там жывэ бедна вдова; у іе діся уродівсе сын. Марко заехаў туды, зашоў до хаты, а там было мноуо діті. І было тое, што вуон. Марко зачав просіті, коб вона прадала ёму тое наймэншое. Вдова нэ хоче даті, але згоділасе, бо вуон дав ёй мноуо грошы. Забраў дітятко і поехаў, а было то зімоу. Едэ Марко дорогоу, а кругом курганы сніегу, вуон і кінуў тое дітя в найбуольшы курган і кажэ: — Тут тобіе будэ Марково богацтво. Сам поехаў до дому. Зара, нэдовго за ім ехала пані з кучэром і бачыт, што сэрэд сніегу зэленее трава, кветкі квітут там, солнэчко туды светіт. Вона кажэ кучэру: Іді зобач, што там за діво? Кучэр ворочаеце і кажэ: — Там лежыт маленьке дітятко і бавіце в траве. Пані пошла і забрала тое дітя. Завэзла до дому і пустіла весть, што знайшла дітя. Дочувсе про сетэ Марко, сев в карэту і поехаў по тое дітя. Пані сказала, што вуон купів іе дітя і вёз до дому, але коні по дорозі чоуось злякалісь і поносілі ёго. Дітя вылетело з санок у снег. Подумаўшы, што воно змэрзла ужэ й нэ ворочавсе шукаті. Пані оддала ёму дітя і вуон повюоз ёго до дому.

Было то вжэ ліето. Марко положыў дітятко в коробочку, залев смолоу і кінуў у рыку. Коробочка плыла... Як доплыла до бэрэга, дэ быв царскі палац, царэвна зобачыла, што пływэ штось по водіе і сказала служкам злапаті і прынэсті ей. Прынэслі, открылі коробочку, а в юой жывое дітятко. Царэвна зачала ёго годоваті у своем палацові. Так прошло 20 ліет. Раз цар выправляў вэліку госціну. Быв запрошэны туды і богаты Марко. У царскум домі Марко зобачыў хорошого хлопця і запытаўсе хто то е, ёму расказалі як дітятко знайшла і выгодовала царэвна. Марко сказав, што мае зараз пэрэказаті до дому вэльмі важну весть — чы нэ муог бы сіеты хлопэць занэсті пісьма до ёго дому? Цар згодівсе і Марко напісав пісьмо. У юом было сказанэ: — Як туолько хлопэць прынэсэ пісьмо, нэхай завэдут ёго до псярні і выпустят усех собак, коб розорвалі ёго і коб з ёго ніц нэ зосталосе.

Хлопэць ішов, ішов дорогоу і захотелосе ёму спаті. Положыў голов на камэнь, а пісьмо пуо д голов і заснуў. Прылетев

ангел, забрав спуод головы пісьмо, порвав і напісав другое. Уложыв хлопцёві пуод голов і сам полетев. Хлопэць обудівсе і пошов далей. Зайшов до дому Марка, оддав пісьмо заведуюшчому палаца. В пісьме было напісанэ: зараз як туолько прынэсэ молоды хлопэць пісьмо, коб хутко ожэнілі ёго з наймолуодшою, найхоруошчою і найбуольш любімою дочкою Марка. Вэселе выправілі шчэ до Маркового повороту. Едэ Марко до дому і дівіце, што то робіце в ёго дома? Марко муоцно розгневавсе, але ёму показалі пісьмо которэ вуон прыслав. Што ж было робіті? Вэсіеле вжэ одбылось.

І тут Марко прыдумава знов, як свого зятя загубіті. Дав ёму знов пісьмо і сказава коб занюос до ліеса, до хаты у якуой жывэ ёго свояк. А в туой хаті жыв людоед. Хлопэць нічога нэ знава про сетэ. Ішов, ішов до тое хаты... У хаті сідіт жуонка людоеда і прадэ кудэлю. Вэльні здівіласе вона, як вуон трапів туды, дэ ніколі нэ став чолувечы след і кажэ ёму: — Чого ты прышов сюды, то ж тут жывэ людоед, як вуон прылетіт-то тэбэ з'ест. Хлопэць показав пісьмо. Воно было пустое і росказав з чым прыходіт. Людоедова жуонка была ведьмою умела чароваті. Вона выняла з головы шпільку і пэрэложыла з рукі в руку. Хлопэць замінівсе в шпільку. Шпільку вшпіліла в голов і села прасті кудэлю. Прылетев людоед пытаеце жуонку: — Хто тутай быв? Людзкім духом смэрдіт! Жуонка кажэ ёму: — Летав, дувыв люді, той прынёс сеты дух. Людоед поверыв, полетав шчэ по хаті і полетев в ліес. Тогды ёго жуонка выняла з головы шпільку, пэрэложыла з рукі в руку і знов з'явівсе хлопэць. Ведьма дала ёму палочку, невідімочку і сказала: — Іді до дому, а як по дорозі будэ вівсе і стогнав вэлікі туман, удар ёго тры разы і вуон знікнэ. Так і было.

Ішов, ішов, бачыт туман, про які ёму і говорыла. Ударыв ёго палочкою тры разы і от тумана насыпалісе грошы. Насыпалосе вэльні мноуго грошы. Хлопэць назбірав іх у што туолько муог: у сорочку, нагавіці і пошов до дому. Зайшов до дому, а Марко здзівівсе, што вуон жывы і запытавсе скуоль вуон мае грошы. Хлопэць росказав ёму про туман і сказава, што там зо-

стало шчэ два разы туолько. Марко попросів, коб завюов ёго туды. Хлопэць згодівсе. По дорозі плыла рэчка. Чэрэз іе трэба было прокласці кладку або проплысці човном, а стары пэрэвозчык нэ хотев ужэ пэрэвозіті, бо надоела ёму ужэ тая работа. Хлопэць попросів, коб пэрэвюоз іх на другі буок, то хлопэць дасць ёму добру раду. Пэрэвозчык послухав. Хлопэць завюоз Марка до грошы, той за іх браті, набрав і ворочаеце до дому. Хлопэць пэрэехав пэршы і сказав пэрэвозчыкові: — Як туолько Марко вуойдэ в лодку з грошыма, дай ёму в рукі вёсло, возьмі грошы і з лодкі, а Марко нэхай пэрэвозіт люді. Так і зробілі. І богаты Марко досюль пэрэвозіт люді в лодці, а ёго богацтвам корыстаецця хлопэць бедноі вдовы.

Запісала Лідыя Мартынюк